

2017-03-01

Plats och tid	Kommunhuset Herrljunga, onsdag 2017-03-01, kl. 17.00		
Beslutande	Jarl Barkenfelt, (S) ordförande Rune Johansson, (C) Jan-Olof Brorsson, (L) Ronnie Rexwall, (KV) Tomas Svennberg, (S)		
Övriga deltagare	Elaine Larsson, t.f. bygg- och miljöchef Christian Hallberg, räddningschef Emil Hjalmarsson, arkitekt Jan Jonsson, sekreterare		
Utses att justera	Rune Johansson		
Justeringens plats och tid	Kommunhuset i Herrljunga, onsdagen den 1 mars 2017, kl.18.30		
Underskrift	Sekreterare	_____	Paragrafer 13 - 20
		Jan Jonsson	
Underskrift	Ordförande	_____	
		Jarl Barkenfelt	
Underskrift	Justerande	_____	_____
		Rune Johansson	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum: 2017-03-01

Datum för anslags uppsättning: 2017-03-02 Datum för anslags nedtagande 2017-03-24

Förvaringsplats för protokollet: Kommunhuset Herrljunga

Underskrift Sekreterare _____
Jan Jonsson

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2017-03-01

BMN § 13

Information

1. Ekonomi
2. Senaste tidens bränder (CH)
3. Säkerhetssamordnare (CH)

2017-03-01

BMN § 14

BMN 005/17

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2016-12-31

Bygg- och miljönämnden redovisar ett positivt resultat på 632 000 kronor för verksamhetsåret 2016. (bilaga)

Presidiets förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden har tagit del av verksamhetsberättelsen för 2016 och godkänner densamma.

BYGG- OCH MILJÖNÄMNDENS BESLUT

Enligt presidiets förslag till beslut.

Beslutet överlämnas till kommunstyrelsen.

2017-03-01

BMN § 15

BMN 103/16

HERRLJUNGA 2:159 (KV MIMER) - BESLUT OM DETALJPLAN

Kommunstyrelsen beslutade 2017-01-23 § 8 att uppmana bygg- och miljönämnden att planlägga fastigheten Herrljunga 2:159 för bostäder, parkering och cykelväg efter upprättande av plankostnadsavtal.

Sammanfattning

För fastigheten Herrljunga 2:159 gäller detaljplan antagen 2005-01-26. Enligt planen är det möjligt att använda befintliga byggnader som bostäder, kontor och skola. Den före detta skolgården är i planen märkt med prickmark och får inte bebyggas. Därför krävs en fördjupad studie under planarbetet som klargör möjligheterna att bygga ett bostadshus i nordvästra delen av skolgården så som sökanden önskar.

Den norra skolgården har beteckningen q, vilket efter genomläsning av planbeskrivningen och kulturmiljöanalysen enligt bedömning snarare borde markerat före detta skolbyggnaderna eftersom det är dessa i sig och tillsammans i grupp som i texten genomgående betonas som bevaransvärda. Bebyggelsen (tillsammans med intilliggande Mimer18) står omnämnd som skyddsvärd i Kulturmiljö-programmet och under rubriken "Värdefulla bebyggelsemiljöer" i den fördjupade översiktsplanen över Herrljunga tätort.

En kulturmiljöanalys över före detta skolområdet har gjorts av elever på Bebyggelseantikvarieprogrammet Göteborgs universitet år 2003: "*... en intressant och välbevarad skolmiljö ..... har en god avläsbarhet, den ger en tydlig bild av hur skolbyggnader sett ut i olika tider och hur skolan vuxit och utvecklats i Herrljunga...*"

Planen föreslås genomföras med standardutförande.

Presidiets förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden uppdrar åt bygg- och miljöförvaltningen att planlägga fastigheten Herrljunga 2:159 för bostäder, parkering och cykelväg efter upprättande av plankostnadsavtal.

BYGG- OCH MILJÖNÄMNDENS BESLUT

Enligt presidiets förslag till beslut.

2017-03-01

BMN § 16

DELEGATIONSBESLUT BYGGENHETEN

BMN § 006   B 014/17
Hammaren 1 – Tidsbegränsat bygglov (JJ)

BMN § 007   B 013/17
Rågen 2 – Installation av braskamin (JJ)

BMN § 008   B 006/17
Enen 8 – Rivningslov (JJ)

BMN § 009   B 012/17
Sämsholm 2:1 (hus 48) – Tillbyggnad fritidshus och friggebod (JJ)

BMN § 010   B 015/17
Herrljunga 6:4 – Tillbyggnad förskola (JJ)

BMN § 011   B 017/17
Timotejen 4 – Installation av kylmaskin, cistern och ventilationsaggregat (JJ)

BMN § 012   B 018/17
Prästkragen 2 – Nybyggnad uterum (JJ)

BMN § 013   B 020/17
Venevalla 3:21 – Rivningslov (JJ)

BMN § 014   B 016/17
Ugglan 13 – Nybyggnad garage (JJ)

2017-03-01

BMN § 17

MEDDELANDE

2016-12-08 – Lantmäteriet – fastighetsreglering berörande
Mollungen 1:7

2017-03-01

BMN § 18

M 335/11

**FÖRELÄGGANDE MED VITE OM FÖRBUD ATT SLÄPPA UT
AVLOPPSVATTEN**

Fastighetsägare: xxx

Fastighet: xxx

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Vid ett ordinarie tillsynsbesök 2014-03-17 konstaterades att avloppsvattnet leds till två tvåkammарbrunnar i cement. Det var vid inspektionstillfället väldigt mycket slam i första och andra kammaren, så att nytt avloppsvatten hade svårt att rinna in i brunnen. I andra brunnen syntes tecken på att vattennivån stigit över utloppet. Det fanns ett slamskydd i form av ett T-rör i sista kammaren.

Det gick inte att hitta något reningssteg efter slamavskiljningen. Ingen fördelningsbrunn syntes och inga andra tecken på ytterligare reningssteg syntes. Det gick heller inte att lokalisera en utsläppspunkt. I närheten fanns ett öppet dike vars vatten var svart och dyigt. I kommunens arkiv finns inget tidigare tillstånd att släppa ut avlopp på fastigheten registrerat.

2015-04-08 kommunicerade miljöenheten ett utsläppsförbud till fastighetsägaren.

2015-04-23 meddelas miljöenheten att xxx Markentreprenad är inkopplad och ska gräva en provgrop.

2015-05-21 kontaktade miljöenheten fastighetsägaren och fick veta att gropen är grävd och att de nu diskuterade avloppslösningar.

2015-12-02 kontaktar miljöenheten fastighetsägaren som berättar att xxx varit där och grävt provgrop och satt ner ett grundvattenrör men att han tyckt att offerten han fått varit för dyr. Han hade också fått uppfattningen att xxx skulle skicka in provresultat till miljöenheten och att miljöenheten sedan skulle kontakta honom.

2015-12-03 kontaktar miljöenheten xxx för att diskutera ärendet. xxx meddelar att de inte hört av sig då de i sin tur inte hört något från fastighetsägaren.

forts

2017-03-01

forts § 18

2015-12-03 skickar miljöenheten ut ett brev till fastighetsägaren med ansökningspapper och meddelar att om de inte vill anlita xxx så måste en ny provgrop grävas så att miljöenheten kan ta ett jordprov.

2016-10-18 kommunicerade miljöenheten de uppgifter som ligger till grund för utsläppsförbudet och bad fastighetsägaren att komma in med synpunkter senast den 8 november 2016. Inga synpunkter inkom.

2016-02-14 försökte miljöenheten få tag i fastighetsägaren, både via telefon, sms och besök i bostaden men fastighetsägaren har inte gått att nå.

Presidiets förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden förbjuder xxx att släppa ut avloppsvatten från bostaden på fastigheten xxx från och med 2018-10-01.

Beslutet förenas med ett vite om 50 000 kronor om det inte följs.

Beslutet sker med stöd av 26 kap. 9§ miljöbalken med hänvisning till 2 kap. 3§ miljöbalken. Beslutet grundas även på 1 kap. 1 §, 2 kap. 1, 2, 6 och 7 §§ samt 9 kap. 7 § och 26 kap. 14 § miljöbalken.

BYGG- OCH MILJÖNÄMNDENS BESLUT

Enligt presidiets förslag till beslut.

MOTIVERING - NÄMNDENS BEDÖMNING

Nämnden förbjuder utsläpp av avloppsvatten på fastigheten xxx av flera orsaker

Det finns risk att utsläppet bidrar till att en miljökvalitetsnorm för vatten överskrids

Utsläppet av fosfor är ganska stort och beräknas uppgå till ca 1,5 kilo per år

Fastighetägaren har inte lyckats visa att det finns någon annan kontrollerad rening än slamavskiljning, t.ex. en infiltration

Det saknas tillstånd för utsläpp av avloppsvatten

forts

2017-03-01

forts §18

LAGKRAV

För alla verksamhetsutövare (bl.a. den som släpper ut avloppsvatten) gäller enligt 2 kap. 3 §, miljöbalken krav på att utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön.

Enligt 9 kap. 7 § miljöbalken (MB) ska avloppsvatten avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. För detta ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras.

Av 12 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd framgår att det är förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett som inte har genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Med vattenområde menas, enligt definitionen i 11 kap. 4 § MB, ett område som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd (t.ex. sjöar, vattendrag, diken och kärr). Förbudet gäller dock inte om det är uppenbart att utsläpp kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

UTSLÄPP

Enligt information i kommunens GIS-system framgår det att det på fastigheten fanns en permanentbostad med en boyta på 216 kvm plus biytor. Tomten är 6 450 kvm stor. Fastigheten ligger i närheten av fem andra permanentbostäder. Närmsta granne ligger ca 60 m bort. Av höjdkurvor framgår att avrinning sker till en bäck som ligger ca 125 meter från huset. Bäckens rinner efter ca xxx ut i Nossan.

Det saknas rening efter slamavskiljning. Det betyder att det är näst intill orenat avloppsvatten som släpps ut från fastigheten.

Enligt schablonvärdena i naturvårdsverkets allmänna råd om små avloppsanläggningar för hushållspillvatten (NFS 2006:7) innehåller avloppsvatten från en person två gram fosfor per dag. Enligt uppgifter bor xxx personer i bostaden på fastigheten. Detta skulle då ge upphov till utsläpp av ca 1,5 kg fosfor per år. Från en fungerande avloppsanläggning som uppfyller normal skydds nivå blir utsläppen från samma antal personer endast 0,45 kg fosfor per år.

forts

2017-03-01

forts §18

Fosfor är en bidragande faktor till övergödning som kan ha en negativ inverkan på biologisk mångfald och människors hälsa samt möjligheten till allsidig användning av mark och vatten. Det är därför stor risk att det aktuella utsläpet av avloppsvatten utgör en olägenhet för miljön. Om det orenade avloppsvattnet släpps direkt ut i recipient finns även risk för olägenhet för människors hälsa, i form av att människor kommer i kontakt med bakterier som inte renats bort från avloppsvattnet.

PÅVERKAN PÅ MILJÖKVALITETSNORM

Utsläppspunkten ligger inom avrinningsområdet till ån Nossan. Enligt *Vatteninformationssystem Sverige (VISS)*, heter det aktuella avrinningsområdet *Nossan – Borgstena till Hudene*, EU_CD: SE642791-133766. Denna vattenförekomst har fått statusklassningen Måttlig ekologisk status. Enligt miljö kvalitetsnormen för vatten är målet god ekologisk status senast 2021. Enligt *Små avloppsanläggningar*, Naturvårdsverkets handbok till de allmänna råden (Handbok 2008:3) får krav ställas på befintliga avloppsanläggningar om det finns risk för att en miljö kvalitetsnorm överskrids och om det anses rimligt enligt avvägningen i 2 kapitlet 7§ Miljöbalken.

Även om avloppsvattnet infiltreras i marken i t.ex. en stenkista, riskerar det att påverka vattendragen och grundvattnet i området. Recipienten av infiltrerande avloppsvatten är grundvattnet. Reningen av fosfor i stenkistor och grundvatten är begränsad, vilket innebär att den största delen av fosfor når det ytvattendrag som är recipient i avrinningsområdet om kontrollerad rening av avloppsvattnet saknas.

Om utsläpp av avloppsvatten utan ytterligare kontrollerad rening än slamavskiljare tillåts från fastigheten xxx och andra fastigheter med likartad rening, är det nämndens bedömning att miljö kvalitetsnormen för vattenförekomsten riskerar att överskridas.

MILJÖMÅL

Utifrån Miljöbalkens mål om hållbar utveckling har riksdagen beslutat om 16 nationella miljö mål. Två av dessa är *Ingen övergödning* och *Grundvatten av god kvalitet*. Uppfyllelsen av dessa miljö mål påverkas av hur väl våra enskilda avlopp fungerar. Varje miljö mål har preciserats i delmål. Ett av delmålen för målet *Ingen övergödning* lyder ”Tillstånd i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten:

forts

2017-03-01

forts § 18

Sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten uppnår minst god status för näringsämnen enligt förordningen (2004:660) om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljö.” För målet Grundvatten av god kvalitet finns det två delmål som är relevanta. Det första lyder ”God kemisk grundvattenstatus: Grundvattenförekomster som omfattas av förordningen (2004:660) om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön har god kemisk status.” Det andra lyder ”Kvaliteten på utströmmande grundvatten: Utströmmande grundvatten har sådan kvalitet att det bidrar till en god livsmiljö för växter och djur i källor, sjöar, våtmarker, vattendrag och hav.”

SLUTSATS

Sammanfattningsvis görs bedömningen att nuvarande utsläpp medför risk för olägenhet för människors hälsa och för miljön. Orenat avloppsvatten som endast genomgått slamavskiljning innehåller höga halter av bakterier och närsalter. Utsläpp av närsalter kan leda till övergödning och utsläpp av bakterier från avloppsvatten kan medföra smittspridning och förorening av grundvatten och ytvatten.

RELEVANT LAGSTIFTNING

Enligt 9 kap. 7 § miljöbalken (MB) ska avloppsvatten avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. För detta ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras.

För alla verksamhetsutövare (bl.a. den som släpper ut avloppsvatten) gäller enligt 2 kap. 3 § MB krav på att utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön. Enligt 2 kap. 7 § MB ska en skälighetsavvägning göras innan några krav riktas mot en verksamhetsutövare. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder jämfört med kostnaderna för dessa.

Av 12 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd framgår att det är förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett som inte har genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Med vattenområde menas, enligt definitionen i 11 kap. 4 § MB, ett område som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd (t.ex. sjöar, vattendrag, diken och kärr). Förbudet gäller dock inte om det är uppenbart att utsläpp kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

forts

2017-03-01

forts § 18

Enligt 26 kap. 9 § MB får en tillsynsmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att miljöbalken ska följas.

BEVISBÖRDAN

Enligt miljöbalkens 2 kap. 1§ är det verksamhetsutövaren, i det här fallet fastighetsägaren, som vid tillsyn är skyldig att visa att förpliktelserna enligt miljöbalken följs. Nämndens bedömning är att fastighetsägaren inte har lyckats visa att reningen av avloppsvatten från fastigheten lever upp till lagkraven.

RIMLIGHETSAVVÄGNING

Enligt miljöbalkens 2 kapitel 7§ gäller kraven i 3§ i samma kapitel i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärderna jämfört med kostnaden.

Eftersom flera fastighetsägare i området nyligen har rustat upp sina avloppsanläggningar finns visst underlag för en kostnadsuppskattning. Nämnden har varit i kontakt med gräventreprenörer som uppgett att marken i området är av varierande genomsläpplig och att grundvattnet står högt. Låg genomsläpplighet gör marken olämplig för infiltration, vilket i de flesta fall medför en något mer kostsam avloppslösning, t.ex. en markbädd. I beaktande av dessa förutsättningar har kostnaden för att inrätta en ny avloppsanläggning uppskattats till omkring 80 000 SEK plus moms.

Nämndens bedömning är att miljönyttan med att stoppa ett dagligt utsläpp av avloppsvatten med näst intill obefintlig rening är stor. Att utsläppspunkten ligger inom det övergödda vattendraget Nossans avrinningsområde gör det extra viktigt att minska utsläppen.

VITESBELOPPET

Enligt miljöbalkens 26 kapitel 14§ får ett beslut om föreläggande eller förbud förenas med vite.

Enligt 3§ i *Lag (1985:206) om vite* ska beloppet fastställas till vad som kan antas förmå verksamhetsutövaren att följa föreläggandet. För att motivera fastighetsägaren att åtgärda avloppet på fastigheten bedömer Bygg- och miljönämnden att 50 000 kronor är ett rimligt vitesbelopp.

forts

2017-03-01

forts § 18

TIDSRISTEN

Eftersom utsläpp av avloppsvatten inte är ett akut miljöproblem, utan snarare orsakar problem vid långsiktigt utsläpp av näringsämnen, bedömer nämnden att det är rimligt att fastighetsägarna får gott om tid att åtgärda sitt avlopp. Med hänsyn till att det dessutom krävs en investering på omkring 80 000: - (åttiotusen kronor) är det rimligt att åtgärden får ta viss tid, trots att fastighetsägaren varit medveten om översynen av avloppsanläggningarna i Skölvene sedan han köpte fastigheten 2012. Nämndens bedömning är att cirka ett och ett halvt till två år är en rimlig åtgärdstid, därför träder förbudet ikraft 2018-10-01.

Eftersom slamtömning i området sker under oktober är det av praktiska skäl motiverat att utsläppsförbudet börjar gälla strax innan slamtömning. Nämnden kan då konstatera om något utsläpp av avloppsvatten har förekommit genom att kontrollera vattennivån i slamavskiljaren efter att tömningen har skett.

KOMMUNICERING

De uppgifter som ligger till grund för beslutet kommunicerades i en skrivelse till fastighetsägaren 2016-10-18.

AVGIFT

En avgift kommer att tas ut för handläggningen av detta ärende enligt kommunens taxa. Beslut om avgift kommer tas separat och kommer i ett senare brev.

INFORMATION

Att anlägga en ny avloppsanläggning kräver tillstånd enligt 13 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899). Tillstånd söks hos kommunens miljöenhet.

UPPLYSNINGAR

Beslutet träder ikraft tre veckor efter att ni har mottagit det. Beslutet kan överklagas till länsstyrelsen. Se bilaga hur man överklagar.

Kopia till:
Akten

Bilaga:
Hur man överklagar

2017-03-01

BMN § 19

DELEGATIONSBESLUT MILJÖENHETEN

§ 18 M 37/17
Anmälan om kompostering, Bråttensby 1:23 (SELUN)

§ 19 M 212/14
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Horsby 6:19 (ELL)

§ 20 M 36/17
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Sibbared 2:13 (MCH)

§ 21 M 741/16
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Mollaryd 3:4 (SELUN)

§ 22 M 413/15
Omprövning av beslut om tillstånd för enskild avloppsanläggning, Ebbared 3:11 (MCH)

§ 23 M 43/17
Anmälan värmepump, Rosen 2 (SELUN)

§ 24 M 44/17
Beslut om försiktighetsmått för sortering av stenfraktioner, Ölltorp 1:13 (CE)

§ 25 M 371/16
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Mollaryd 4:16 (SELUN)

§ 26 M 27/17
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Galtholmen 1:6 (MCH)

§ 27 M 242/15
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Fölene 3:12 (MCH)

§ 28 M 51/17
Ansökan om uppehåll i sophämtning 30 § renhållningsföreskrifter, Örekulla 1:4 (SELUN)

§ 29 M 534/16
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Tåbol 1:2 (MCH)

forts

2017-03-01

forts § 19

§ 30 M 50/17
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Galtholmen 2:5 (SELUN)

§ 31 M 581/16
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Tarsleds-Holmen 1:3 (MCH)

§ 32 M 582/16
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Tarsleds-Holmen 1:3 (MCH)

§ 33 M 584/16
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Tarsleds-Holmen 1:12 (MCH)

§ 34 M 370/12
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Eggvena 1:13 (MCH)

§ 35 M 22/16
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Hyllered 1:3 (MCH)

§ 36 M 46/17
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Saläng 1:2 (SELUN)

§ 37 M 58/17
Riskklassning av miljöfarlig verksamhet, Horsby 3:3 (CA)

§ 38 M 42/17
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Saläng 1:5 (SELUN)

§ 39 M 48/17
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Sannum 1:10 (SELUN)

§ 40 M 49/17
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Galtholmen 1:2 (SELUN)

§ 41 M 47/17
Ansökan/anmälan om enskild avloppsanläggning, Galtholmen 2:6 (SELUN)

§ 42 M 59/17
Anmälan om kompostering, Fårekulla 1:44 (SELUN)

2017-03-01

BMN § 20

DELEGATIONSBeslut RÄDDNINGSTJÄNSTEN

§ 2 R 032/17

Förnyat tillstånd brandfarlig vara Herrljunga Cider AB (JM)

§ 3 R 038/17

Provanställning av Brandman 80% (CH)